

Fastställt: KF 2014-12-11 § 179

Gäller för: samtliga nämnder och verksamheter

Dokumentansvarig: Ekonomichef

Reviderad:

Dnr : KS2014/368

Finanspolicy Bollebygds kommun

Innehållsförteckning

1 Inledning	3
1.1 Bakgrund	3
1.2 Syfte.....	3
2 Målsättning	3
2.1 Likviditetsförvaltning	3
2.2 Avkastning.....	3
2.3 Risk.....	3
3 Placeringsregler likviditetsförvaltning	4
3.1 Tillåtna värdepapper	4
4 Placeringsregler pensionsportfölj	4
4.1 Tillåtna tillgångsslag	4
4.2 Fördelning mellan tillgångsslagen (strategisk allokering)	4
5 Placeringsrestriktioner	5
5.1 Tillåtna räntebärande värdepapper	5
5.2 Fördelning mellan olika kategorier	6
5.3 Ränterisk (duration).....	6
5.4 Tillåtna instrument aktier	7
5.5 Tillåtna instrument alternativa placeringar.....	7
6 Rebalansering.....	7
7 Likvida medel	7
8 Regler för förvaltning	9
8.1 Motparter	9
8.2 Förvar	9
8.3 Valutaexponering	9
8.4 Belåning.....	9
8.5 Extern förvaltare	9
9 Etisk hänsyn.....	10
10 Donationsmedel	10
11 Finansiering och skuldförvaltning	11
11.1 Beslut om upplåning.....	11
11.2 Upplåning för placering.....	11
11.3 Handläggning	11
12 Uppföljning och rapportering	11
13 Intern kontroll	11

1 Inledning

1.1 Bakgrund

Denna finanspolicy anger ramar och riktlinjer för hur finansverksamheten inom Bollebygds kommun skall bedrivas. Med finansverksamhet avses likviditetsförvaltning och finansiering.

Bollebygds kommun ska bedriva en ansvarsfull, effektiv och affärsmässig medelshantering. Det innebär att medel ska förvaltas på ett sådant sätt att krav på god avkastning och betryggande säkerhet kan tillgodoses. Bollebygds kommun har avsatta medel för tryggnad av kommunens framtida pensionsförpliktelser. Medlen förvaltas i en så kallad ”pensionsportfölj”. I tillägg förvaltar kommunen donationsmedel för stiftelser och fonder i syfte att kunna dela ut medel i enlighet med stiftelsernas och fondernas stadgar. Ett långsiktigt perspektiv som står i överensstämmande med åtagandets tidshorisont ska därför eftersträvas i förvaltningen. Denna policy omfattar också förvaltning av likvida medel, överskottslikviditet, som kommunen kan ha från tid till annan samt villkor för finansiering och upplåning.

1.2 Syfte

Syftet med finanspolicyn är att ange regler för förvaltningen av olika placeringsportföljer och att vara en handbok i det löpande arbetet för personer, inom och utanför kommunen, som arbetar med placeringar och finansiering, så kallad skuldförvaltning. I policyn anges bland annat:

- I vilka tillgångar och med vilka limiter portföljens medel får placeras.
- Hur förvaltningen och dess resultat ska rapporteras.
- Hur ansvaret för förvaltningen fördelas.

2 Målsättning

2.1 Likviditetsförvaltning

Målet för likviditetsförvaltningen är att

- Alltid ha god betalningsberedskap
- Maximera avkastningen på den del av kommunens likviditet som förvaltas kortsiktigt.

2.2 Avkastning

Kommunens mål är att den långsiktiga avkastningen på pensionsportföljen ska uppgå till minst Konsumentprisindex, KPI, plus tre (3) procentenheter per år, över en rullande femårsperiod.

2.3 Risk

Målet är att placeringarna ska ske med låg risk. All kapitalförvaltning omfattar dock någon form av risk. För att minska riskerna ska tillgångarna fördelas inom och mellan olika tillgångsslag och marknader. Tillåtna risknivåer preciseras därför i följande stycken.

3 Placeringsregler likviditetsförvaltning

3.1 Tillåtna värdepapper

Placering får ske i form av inlåning i svensk bank, med rating A-/A3 eller bättre, eller i tillåtna räntebärande värdepapper enligt nedan. Placerade medel ska kunna omvandlas till likviditet inom fem bankdagar. Tillåtna värdepapper och emittenter är:

- Svenska staten och av svenska staten garanterade värdepapper
- Svenska kommuner, med undantag av Bollebygds kommun, och landsting samt kommunala bolag med kommunal borgen.
- Kommuninvest i Sverige AB.
- Banker och bostadsfinansieringsinstitut.
- Svenska räntefonder.

Svenska räntefonder är fonder som har övervägande delen av innehaven hos svenska emittenter, i SEK, och där fonden är denominerad i SEK. Den genomsnittliga kreditvärdigheten, rating, ska vara BBB-/Baa3 eller bättre.

4 Placeringsregler pensionsportfölj

4.1 Tillåtna tillgångslag

Pensionsportföljens tillgångar får placeras i följande tillgångslag:

- Räntebärande placeringar
- Aktierelaterade placeringar
- Alternativa tillgångar

4.2 Fördelning mellan tillgångslagen (strategisk allokering)

I tabellen nedan anges pensionsportföljens strategiska, långsiktiga fördelning mellan tillgångslagen. Vid beräkning av vikterna skall tillgångarnas aktuella marknadsvärden användas. Fördelningen, i svenska kronor, ska gälla för den totala portföljen. Portföljen ska normalt vara fullinvesterad. Vid tillfällen då likvida medel kortsiktigt finns i förvaltningen hänförs dessa till tillgångslaget räntebärande placeringar.

Tabell 1 Strategisk allokering

Tillgångslag	Andel i procent		
	Lägst	Normalt	Högst
Räntebärande värdepapper	35	50	70
Aktier och aktiefonder	30	40	65
varav			
- Svenska	35	50	70
- Utländska	30	50	65
Alternativa placeringar	0	10	15

4.3 Begränsningar av tillgångar per emittent

Tillgångar som hänförs till enskild emittent, eller emittenter inom samma koncern, får uppgå till högst tio procent av de totala tillgångarna inom tillgångsslagen räntebärande och aktier.

Undantag från denna begränsning görs för placeringar i värdepapper utgivna av, eller garanterade av, svenska staten. Undantag från denna begränsning görs även för placeringar i värdepapper utgivna av Kommuninvest. Dessutom gäller hårdare begränsningar för värdepapper med lägre rating, se tabell 2.

4.4 Övrigt

Fonder

Med fonder menas i denna policy fonder i enlighet med Lag (2004:46) om värdepappersfonder, och specialfonder i enlighet med lag (2013:561) om förvaltare av alternativa investeringsfonder.

Strukturerade produkter

Indexobligationer eller så kallade strukturerade produkter innebär en exponering mot specifika marknader (index) eller korgar av tillgångar (t ex utvalda aktier), samtidigt som det nominella kapitalet normalt är skyddat genom garantier från emitterande bank eller institution. Endast strukturerade produkter med ett kapitalskydd om minst 90 % får användas. Marknadsvärdet ska räknas in i tillgångsslaget räntebärande och ska vara emitterade i SEK. Optionsdelen, den icke garanterade delen av produkten, får vara i annan valuta om reglerna för valutaexponering i övrigt följs.

Emittent ska vara ett kreditinstitut inom EU, EES eller Schweiz. Vid emissionen ska emittenten ha kreditrating om lägst A- (Standard & Poor's) eller A3 (Moody's).

5 Placeringsrestriktioner

5.1 Tillåtna räntebärande värdepapper

Placeringar i räntebärande värdepapper får ske i följande instrument och med nedan angivna begränsningar.

Räntebärande papper utgivna av följande emittenter:

- Svenska staten och av svenska staten garanterade värdepapper
- Svenska kommuner och landsting samt kommunala bolag med kommunal borgen
- Kommuninvest i Sverige AB
- Banker och bostadsfinansieringsinstitut
- Aktiebolag eller liknande bolagsform i EU, EES eller Schweiz.

Placering får ske i räntebärande värdepapper utgivna i svenska kronor. I det fall investeringen görs inom ramen för fonder får dessa även ha inslag av placeringar i räntebärande värdepapper utgivna i utländsk valuta, under förutsättning att dessa placeringar då i huvudsak valutasäkras till svenska kronor. Procentalen i tabell 2 avser andelar av marknadsvärdet för tillgångsslaget räntebärande värdepapper.

5.2 Fördelning mellan olika kategorier

Tabell 2 Limiter för emittenter av ränterelaterade instrument

Kategorier Andelar i procent	Maximal andel av tillgångs- slaget	Minimal andel av tillgångs- slaget	Maximal andel per emittent
Räntebärande värdepapper emitterat eller garanterat av svenska staten	100	-	100
Räntebärande värdepapper emitterat av Kommuninvest	80	-	80
Säkerställda bostads-obligationer	60	-	10
Räntebärande värdepapper emitterade av svenska kommuner och landsting ³⁾	60	-	10
Räntebärande värdepapper med en rating ¹⁾ om lägst A-/A3 eller motsvarande.	20	-	10
Räntebärande värdepapper med en rating ¹⁾ om lägst BBB-/Baa3 (Investment Grade)	20	-	5
Räntebärande värdepapper med en genomsnittlig rating ¹⁾ på lägst BB-/Ba3 (High Yield) ²⁾	20	-	2

1) Rating enligt ratinginstituten Standard & Poor's, Fitch eller Moody's. En rating är en bedömning av sannolikheten att den kreditriskvärderade skulden kommer att återbetalas inom utsatt tid. Ratingen är avsedd att ge investerare information om låntagares kreditvärdighet.

2) Placeringar i denna kategori får endast ske via fonder.

3) Placering i värdepapper emitterade av Bollebygds kommun eller närstående bolag är inte tillåtet.

Räntebärande placeringar ska normalt vara denominerade i svenska kronor, SEK, utan valutarisk. Följande valutaexponering är dock tillåten vid användning av fonder i ränteförvaltningen:

Tabell 3 Tillåten valutaexponering i ränteportföljen

Valuta	Maximal andel %
SEK	100
EUR	25
USD	10
Övriga valutor	5

5.3 Ränterisk (duration)

Pensionsmedelsförvaltningens innehav av räntebärande värdepapper ska ha en duration på normalt tre år. Durationen får variera mellan högst fem år och lägst sex månader beroende på aktuell situation på finansmarknaden.

5.4 Tillåtna instrument aktier

Placeringar får ske i följande instrument och med nedan angivna begränsningar.

- Placeringar får ske i aktier vilka är upptagna till handel på auktoriserad börs eller reglerad marknad, eller som förväntas noteras på sådan börs inom kort och som står under tillsyn av Finansinspektionen eller motsvarande organ inom EU, EES eller i Schweiz.
- Placeringar ska göras med god spridning mellan företag, branscher och geografiska områden.
- Handel får endast förekomma i aktier med tillfredsställande likviditet.
- Placeringar i aktier får ske genom förvärv av andelar i fonder under förutsättning att fondens placeringsinriktning i allt väsentligt överensstämmer med reglerna i denna policy. Fonderna ska stå under tillsyn av myndighet i EU-land, EES-land eller Schweiz.

5.5 Tillåtna instrument alternativa placeringar

Med traditionella investeringsformer menas långa innehav (fysiska köp) i börsnoterade aktier och räntebärande värdepapper, direkt eller genom fonder. I modern kapitalförvaltning försöker man kombinera traditionella tillgångsslag med s.k. alternativa placeringar i syfte att minska den totala risken (volatiliteten) i portföljen och höja avkastningen. Alternativa placeringar har låg korrelation till traditionella tillgångsslag, d v s uppvisar ett annat avkastningsmönster, vilket är positivt för den totala portföljen.

Exempel på alternativa placeringar är hedgefonder, onoterade aktier (s.k. Private Equity), råvaror, valutor och reallgångar (ex skog, mark, produktionsanläggningar).

Investeringen skall i allt väsentligt följa bestämmelserna i denna policy. Godkända instrument inom detta tillgångsslag är för närvarande:

- Hedgefonder med god likviditet
- Private Equityfonder med god likviditet
- Råvarufonder med god likviditet

God likviditet betyder att produkten normalt skall ha åtminstone månatlig handel.

Hedgefonder har oftast sämre likviditet än andra fonder. Ingen enskild hedgefond får utgöra en större andel än 5 % av den totala portföljen.

6 Rebalansering

Förändringar av marknadsvärdet mellan och inom tillgångsslag sker ständigt. Portföljens allokering ska normalt skötas passivt, det vill säga utan så kallad taktisk allokering eller Market Timing. Rebalansering till normalviktning ska ske årsvis. Rebalansering kan dock ske oftare på grund av kraftiga rörelser på finansmarknaderna då allokeringen i något tillgångsslag når förutbestämda minimi- eller maximivåer. Rebalanseringen kan också ske mer sällan om förändringarna anses bli små och kostnaden för rebalansering oproportionerligt hög. En indirekt rebalansering kan ske i samband med inflöde alternativt utflöde av kapital till/från portföljen.

7 Likvida medel

Likvida medel får kortsiktigt placeras genom dagsinlåning i svensk bank med rating om lägst A-/A3.

8 Regler för förvaltning

8.1 Motparter

Godkända motparter vid transaktioner med portföljens tillgångar är värdepappersinstitut som har Finansinspektionens tillstånd för handel med finansiella instrument för annans räkning i eget namn, enligt lagen om värdepappersmarknaden 2 kap 1 § (2007:528).

Vid investering i fonder gäller att fondbolag ska ha tillstånd från Finansinspektionen, eller motsvarande myndighet inom EU, EES eller Schweiz.

8.2 Förvar

Pensionsportföljens tillgångar ska förvaras hos värdepappersinstitut med Finansinspektionens tillstånd att ta emot värdepapper för förvaring, enligt lagen om värdepappersmarknaden 2 kap 2 § p1 (2007:528).

8.3 Valutaexponering

Placering av pensionsportföljens tillgångar kommer delvis att ske i andra valutor än SEK. Detta är en naturlig del av diversifieringen, riskspridningen, i en portfölj. Ansvarig har dock att beakta vad som angivits i 4.1 och 4.2 ovan.

8.4 Belåning

Tillgångarna i det förvaltade kapitalet får inte belånas. Räntor och utdelningar eller motsvarande avkastning på fondens tillgångar ska återinvesteras. Detta gäller dock inte i den mån de ska möta pensionsutbetalningar.

8.5 Extern förvaltare

Pensionsportföljen kan förvaltas internt eller externt och som specialist- eller blandmandat.

Extern förvaltares behörighet

Förvaltaren ska:

- antingen ha finansinspektionens tillstånd för förvaltning av annans finansiella instrument enligt lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden,
- eller vara ett institut i annat EU-land, EES eller Schweiz, som har tillstånd motsvarande det som anges ovan och som står under tillsyn av myndighet eller annat behörigt organ.
- eller vara investeringsrådgivare som inför varje investeringsbeslut inhämtar kommunens godkännande.

Vid beslut att anlita extern förvaltare/investeringsrådgivare av hela eller delar av pensionsportföljens tillgångar ska sådant uppdrag grundas på skriftligt avtal där förvaltaren bl.a. åtar sig att följa denna policy med eventuellt ytterligare preciseringar.

Urvalskriterier för externa förvaltare

Vid val av förvaltare kommer en samlad bedömning av olika kriterier att ligga till grund för beslut. Historiska resultat, organisation, arbetssätt och pris är exempel på kriterier som kommer att beaktas.

9 Etisk hänsyn

Kommunen ska ta hänsyn och visa ansvarsfullhet i sina placeringar.

Direktplaceringar ska inte ske i företag vars omsättning i väsentlig omfattning härrör från produktion och distribution av tobak, alkohol, kommersiell spelverksamhet, krigsmateriel och pornografi. Direktplaceringar ska inte heller ske i företag som inte kan redovisa bra miljöprestanda med utgångspunkt från Rio-deklarationen om hållbar utveckling. Detta krav gäller i såväl strategiska beslut och riskhantering som i tillverkning och produktutbud. Vidare ska direktplaceringar inte ske i företag som kan kopplas till kränkningar av internationella normer för mänskliga rättigheter och arbetsrätt. De internationella normer som avses är i första hand FN:s deklaration för mänskliga rättigheter, FN:s barnkonvention och ILO:s konventioner om arbetsrätt. Dessa normer innebär t ex att företagen i sin verksamhet inte får acceptera diskriminering eller barnarbete.

Även vid indirekta placeringar i fonder ska placeringsinriktningen följa de etiska krav som anges ovan.

Detta kan till exempel ske genom att fondbolaget skrivit på FNs PRI, Principles for Responsible Investment, eller själva tagit fram motsvarande riktlinjer.

10 Donationsmedel

Målet med förvaltningen av donationsmedel är att uppnå en avkastning som möjliggör en årlig utdelning i enlighet med respektive stiftelses ändamål. Det som i denna policy avser förvaltning av pensionsportföljen gäller även medelsförvaltning av donationsmedel. Dock gäller en annan fördelning vad gäller tillåtna tillgångsslag och limiter enligt tabellen nedan. Undantag från den strategiska allokeringen tillåts för att tillgodose behovet av att ge utdelning.

Då tillgångarnas storlek för närvarande är små tillåts att placeringar görs i endast en eller ett fåtal fonder, om det bedöms fördelaktigt av till exempel administrativa skäl. Därmed accepteras också att limiterna under korta perioder får överträdas.

Tabell 4 Tillgångsslag samt portföljens normalvikt och limiter (%)

Tillgångsslag	ANDEL I PROCENT		
	Lägst	Normalt	Högst
Räntebärande värdepapper	20	40	70
Aktier och aktiefonder	30	50	80
<i>varav</i>			
- Svenska	35	50	70
- Utländska	30	50	65
Alternativa placeringar	0	10	15

11 Finansiering och skuldförvaltning

11.1 Beslut om upplåning

Grunden för upplåning är fullmäktiges beslut om årsbudget och hur stor del av den som ska lånefinansieras.

Kortfristig upplåning (lån med löptid understigande ett år) verkställs av ekonomichef med kontrasignering av kommunstyrelsens ordförande.

Beslut om långfristig upplåning (lån med löptid som överstiger ett år) fattas av kommunfullmäktige i samband med årsbudgeten eller vid behandling av tilläggsanslag. Verkställighet beslutas av ekonomichef med kontrasignation av kommunstyrelsens ordförande.

Beslut om konvertering, inlösen eller omläggning av långfristiga lån fattas av ekonomichef med kontrasignation av kommunstyrelsens ordförande.

11.2 Upplåning för placering

Upplåning endast i placeringssyfte är inte tillåten. Inför ett näraliggande upplåningsbehov för upplåning verkställas i förväg om det därigenom kan dras fördel av ett gynnsamt kreditläge. Enbart lån i svensk valuta ska förekomma.

11.3 Handläggning

All upplåning ska ske på affärsmässiga grunder genom anbudsförfarande från minst två långgivare med uppgift om effektiv årsränta inklusive alla kostnader.

12 Uppföljning och rapportering

Rapporteringens syfte är att löpande informera om pensionsportföljens resultat i relation till de uppsatta målen. Ekonomichefen ansvarar för rapporter som minst innehåller nedanstående uppgifter:

- Tillgångarnas marknadsvärde, totalt och per instrument.
- Pensionsportföljens avkastning senaste kvartalet, från årets början och senast året (rullande 12 månader).
- Genomsnittlig räntebindningstid (duration) för räntebärande värdepapper
- Skuldportföljens volym, instrument och motparter
- Eventuella avvikelser från reglerna i denna policy inklusive etiska regler, avvikelsernas orsak samt vidtagna åtgärder eller förslag till åtgärder
- Eventuella rapporter om onormala händelser i placeringsverksamheten, händelsens orsak samt vidtagna åtgärder
- Större förändringar i innehavet

Ovanstående ska rapporteras till kommunstyrelsen i samband med årsredovisningen. En enklare månatlig rapport kan dock behövas ta fram på begäran av kommunfullmäktige eller kommunstyrelsen.

13 Intern kontroll

Den interna kontrollen ska säkerställa att kapitalförvaltningen sker inom ramen för fastställd finanspolicy samt förebygga avsiktliga eller oavsiktliga fel i de administrativa rutinerna. För att uppnå en god intern kontroll ska minst två personer ha insikt i varje affärshändelse. Det innebär att den som gör ett affärsavslut inte också ska bokföra och kontrollera affären.